

Social rättvisa och jämlikhet

Vänsterpartiet Järfällas
budget 2025

med utblick mot 2026-2027



1. På Järfällaborernas sida	3
1.1 Social, ekonomisk och klimatmässig rättvisa - för ett jämlikare Järfälla	4
1.2 Trygghet - mer än bara frånvaro av brott	6
1.3 Rättvis skolgång	9
1.4 Bostaden - grundläggande social rättighet och bostadsbrist	13
1.5 Ett hållbart arbetsliv	15
1.6 Värdigt åldrande - omsorg utan vinstinstresse	16
1.7 Funktionsrätt och full delaktighet	17
1.8 Rätten till en meningsfull fritid	19
1.9 Progressivt klimat- och miljöarbete	20
1.10 Demokrati och mänskliga rättigheter	21
1.11 Ekonomisk hållbarhet	22
2. Beslut som fattas genom mål och budget	23
3. Inriktningar och uppdrag	25
3.1 Trygghet - mer än bara frånvaro av brott	25
3.2 Rätten till en meningsfull fritid	27
3.3 Kvalitativ och tillgänglig välfärd	28
3.4 Miljö- och klimaträttvisa	30
4. Investeringar	32
5. Resultaträkning	34
6. Nämndernas ansvarsområden och driftbudgetar	35
6.1 Kommunstyrelsen	35
6.2 Utbildningsnämnden	36
6.3 Förskolenämnden	37
6.4 Socialnämnden	38
6.5 Familjerättsnämnden	39
6.6 Tekniska nämnden	40
6.7 Miljö- och bygglovsnämnden	41
6.8 Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	42
7. 7. Ägardirektiv för Järfällahus AB (JHAB)	44

1. På Järfällabornas sida

Vänsterpartiet är partiet som står på Järfällabornas sida. Under den första halvan av denna mandatperiod har Vänsterpartiet varit samarbetsparti till det S&C-styre som nu har splittrats. Under två år har vi konstruktivt bidragit till styret av kommunen genom att förhandla budgetar och sakpolitik. Vi har drivit igenom viktiga reformer och vridit den politiska inriktningen mot mer rättvisa och jämlikhet.

En viktig princip för oss när vi gick in i det samarbetet var att inga fler dolda besparingar fick göras. Nämnderna skulle kompenseras för kostnads- och prisökningar enligt index och besparingar som behövde göras därefter skulle redovisas tydligt. Vänsterpartiet fick igenom viktiga prioriteringar och förstärkningar inom flera områden. Det är exempelvis krav från Vänsterpartiet som lett fram till att vi nu har ett förslag till kommunövergripande program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuell exploatering ute på nämndremiss och ett program för kommunens arbete med att efterleva och främja mänskliga rättigheter redo att antas. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor ska också på initiativ från Vänsterpartiet förstärkas genom fleråriga samverkansavtal med kvinnojourerna inklusive finansiering. Hela kommunen ska dessutom jämställdhetsintegreras efter en motion från oss. Vi fick efter ihärdig kamp igenom inledningen av arbetet med att införa avgiftsfri skolfrukost, i form av ett pilotprojekt på Aspnässkolan, Tallbohovskolan och Kvarnskolan.

I början av mandatperioden kom vi överens med styret om ett ägardirektiv till Järfällas allmännyttiga bostadsbolag Järfällahus AB. Där fastslogs bland annat att bolaget ska vara en aktiv aktör på Järfällas bostadsmarknad och att dess andel hyresrätter på den lokala bostadsmarknaden inte ska minska. Bolaget ska genom produktion och förvärv samt aktiv fastighetsförvaltning tillgodose att hyresbostäder finns att tillgå på konkurrenskraftiga villkor och till god kvalitet i hela kommunen. En målsättning är att påbörja byggprocessen av totalt 400 allmännyttiga hyresrätter under mandatperioden. Konflikter kring just uppfyllande av ägardirektivet genom utveckling av fler hyresrätter samt möjligheten för personer som uppbär försörjningsstöd att få hyra bostad hos JHAB var det som fick Vänsterpartiet att avsluta samarbetet med styret. Vänsterpartiets uppfattning är att rätten till bostad är en social och mänsklig rättighet. Vi kommer aldrig att ställa upp på diskriminering och undanhållande av rättigheter baserat på klass eller någon annan förtrycksmekanism.

Det förra styrets oförmåga att kompromissa och hedra ingångna avtal ledde fram till att det föll. Socialdemokraterna valde därefter att bilda ett högerstyre ihop med Moderaterna. Vänsterpartiet är därmed Järfällas enda röda alternativ.

I det nybildade styret har man lovat att inte höja skatten under resten av mandatperioden. Det skapar en situation där man låser in ett av kommunens viktigaste ekonomiska verktyg. Med en blåbrun regering som använder stora delar av reformutrymmet i statsbudgeten till att sänka skatter för de rikaste och samtidigt svälter ut välfärden, behöver vi kunna använda hela den kommunalekonomiska verktygslådan för att säkerställa tillräckliga resurser till välfärden.

Att prioritera att bibehålla samma nivå på kommunalskatten framför viktiga investeringar i välfärden och klimatet är inte att ta ansvar. Vänsterpartiet vill göra annorlunda. Vi prioriterar kvaliteten, rättssäkerheten och tryggheten i kommunens verksamheter framför låga skatter. Vänsterpartiet är det enda politiska alternativet som gör det möjligt. Vi lägger fram en budget för ökad social, ekonomisk och klimatmässig rättvisa. För att kunna investera i skola, omsorg, socialtjänst och hållbarhetsarbete och samtidigt avvisa styrets skadliga besparingar och orättvisa avgiftshöjningar föreslår vi en höjning av kommunalskatten med 25 öre från 19,24 till 19,49.

1.1 Social, ekonomisk och klimatmässig rättvisa - för ett jämlikare Järfälla

Järfälla är en kommun som har mycket att erbjuda och där många människor vill bo. Här finns såväl vackra natur- och grönområden och Mälarens kust som skog, naturliga betesmarker och kulturminnen från olika historiska epoker. Dessutom har vi kommundelscentra med stor potential och en väl utbyggd kollektivtrafik som ger närhet till storstadens puls. Här finns ett rikt föreningsliv, lokalt näringsliv och tillgänglig kommunal service. Men Järfälla står också inför stora utmaningar.

Finansieringen av Järfällas välfärd har idag stora hål. Kommunala kärnverksamheter har år ut och år in behövt spara, dels genom otillräcklig kompensation för pris- och kostnadsökningar och dels genom så kallade effektiviseringar. Detta beror till stor del på flera olika regeringars otillräckliga finansiering av välfärden i form av för låga statsbidrag till kommuner och regioner. År 2025 blir smällen för välfärden särskilt stor då regeringen valt att satsa större delen av reformutrymmet på sänkta skatter för de med de allra högsta inkomsterna och helt struntat i att finansiera vård, skola och omsorg.

Staten har sedan 90-talet vältrat över en stor del av finansierings- och skuldbördan på kommunsektorn, som saknar de finanspolitiska verktyg staten har till sitt förfogande. Även för bostadsförsörjningen drar sig staten alltmer undan ansvaret genom exempelvis slopade investeringsstöd för hyresrätter. Men våra problem beror också på en oförmåga hos tidigare lokala politiska styren att prioritera att säkerställa kvalitet och goda arbetsvillkor i våra verksamheter. Sänkt eller bibehållen låg kommunalskatt och överskott i slutet på budgetåret har fått gå före en stark och jämlik välfärd.

Det har blivit en politisk sanning att kommunalskatten är platt och att höjningar därmed slår hårdast mot dem med de lägsta skattepliktiga inkomsterna. Vi i Vänsterpartiet menar att det är en bristfällig analys. När skatten höjs för att finansiera bibehållen eller höjd kvalitet och omfattning av vår kommunala välfärd så har det i sig en omfördelningseffekt. De av oss som har behov av barnomsorg, utbildning, äldreomsorg, LSS-insatser, socialtjänstens insatser och annan kommunal service, liksom de anställda som bär upp vår välfärd genom sitt arbete, är också de som får nytta av frukten av en sådan skattehöjning. Det stora flertalet av oss har med andra ord mycket att vinna på en lite högre skattenivå om pengarna går till en stärkt välfärd.

Stockholmsöverenskommelsen har inneburit ett stort åtagande och en snabb utbyggnadstakt med stora investeringar i infrastruktur och kommunal service. När bostadsmarknaden tvärnitade i och med skenande byggkostnader, inflation och höjda räntor hade det behövts en flexibilitet och förmåga att ställa om från ett långvarigt fokus på bostadsrätter till hyresrätter. Istället har vi från det nya styret sett att man tycks föredra kraftigt försenade byggstarter och därmed framskjutna markintäkter snarare än att låta det politiska målet 70% bostadsrätter, 30% hyresrätter i Barkarbystaden stryka på foten. Vänsterpartiet kommer alltid att sätta bostadsförsörjningen och tillgången till bostäder som många har råd med före godtyckliga överenskommelser om fördelningen av upplåtelseformer i olika kommunaldelar. Vi ser samtidigt att det kan finnas behov av att ompröva expansionstakten för att kommunen ska kunna växa hållbart över tid.

Vänsterpartiet ser flera problem med bostads- och stadsplaneringen i vår kommun. Vi behöver uppnå en bra blandning av bostadsstorlekar och upplåtelseformer i hela kommunen för människor med skiftande behov och livssituationer. Även särskilda boendeformer som äldreboenden, trygghetsboenden och LSS-boenden behöver planeras på ett sätt som kan möta olika behov exempelvis av parboenden för seniorer med omsorgsbehov. Våra skolor och förskolor behöver planeras med gårdar som har tillräckligt med friyta för barnen och lokalerna ska vara utformade så att det finns möjlighet att tillgodose elevernas olika behov. Kommunal service som förskolor, skolor för alla stadier, fritidsgårdar, särskilda boenden, bibliotek m.m. behöver finnas tillgänglig i alla kommunaldelar och det ska gå smidigt att ta sig dit man behöver till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Den som använder olika typer av hjälpmedel såsom rullstol, rollator, taktill käpp etc. ska kunna orientera sig lätt i det offentliga rummet och inte stöta på hinder som är möjliga att avhjälpa.

Bristerna i stads- och bostadsplaneringen har också bidragit till att vår kommun har problem med bostads- och skolsegregation och att kommunaldelar inte binds samman på ett naturligt sätt. Trafikleder har genom brister i planeringen tillåtits skapa barriäreffekter som försvårar för människor att röra sig mellan exempelvis Sångvägen och Jakobsbergs

Centrum på ett smidigt sätt. Ett annat problem som är angeläget att avhjälpa är en lång historia av bristande underhåll och förvaltning av såväl delar av vårt allmännyttiga bostadsbestånd som samhällsfastigheter inklusive skolor och förskolor och utemiljöer. Här har vårt allmännyttiga bostadsbolag JHAB en stor och viktig uppgift framför sig, nämligen att fullfölja det påbörjade renoveringsprojektet av ca 3100 lägenheter. Vi har också flera kommunala fastigheter, exempelvis skolfastigheter som är i skriande behov av renovering och några som tyvärr hunnit bli i så dåligt skick att det enda som återstår är att riva och bygga upp dem igen.

I Järfälla brottas vi även med hög skolfrånvaro och att alltför många lämnar grund- och gymnasieskolan utan fullständiga betyg. En fullföljd skolgång är en av de främsta skyddsfaktorerna för hälsa, etablering i arbets- och samhällslivet och mot psykisk ohälsa, våld, kriminalitet, bristande tillit och social oro bland unga. Därför är det mycket prioriterat att förstärka skolans finansiering och förutsättningar att möta alla elevers behov.

De flesta av de utmaningar som vår kommun står inför är inte ett resultat av slumpen, utan av en högervriden och nyliberal politik. Vi behöver vända utvecklingen tillsammans.

1.2 Trygghet - mer än bara frånvaro av brott

Vi behöver en skola där alla ges förutsättningar att klara målen, fler och billigare fritidsaktiviteter, fältarbetare som fångar upp dem som är på glid, en stark socialtjänst, fler jobb och fler hyresrätter med hyror som vanligt folk har råd med. När livet är svårt ska man kunna lita på att välfärden fångar upp en. Minskade klyftor och ökad tillit till samhället, framtiden och grannarna, leder till minskad kriminalitet.

Det tidiga förebyggande och främjande arbetet behöver fortsatt prioriteras och ges ännu bättre förutsättningar i vår kommun. Vänsterpartiet vill fortsätta dialogen med Region Stockholm i syfte att få familjecentraler i alla kommundelar. Det utökade hembesöksprogrammet och andra tidiga öppna insatser som når barnfamiljer ska fortsätta och utökas. Kommunens öppna förskola ska ges förutsättningar att fortsätta vara den viktiga mötesplats för småbarnsföräldrar och första kontakt med kommunens pedagogiska verksamhet för många barn det är idag. Även föreningsdriven verksamhet som den Unga Örnar bedriver ska ges möjligheter genom justeringar i regelverket för föreningsstöd att återigen öppna upp för åldersgruppen 0-6 år och deras föräldrar. Den verksamheten utgör ett viktigt komplement för en målgrupp som idag inte fullt ut nås av öppna förskolan.

En viktig faktor för tryggheten är den fysiska utformningen och förvaltningen av våra offentliga miljöer. Offentliga miljöer ska vara trygga, välskötta och trivsamma. I den fysiska planeringen ska såväl funktionsrättsperspektivet som förebyggande av olyckor

och suicid tas i beaktande för trygga, säkra och tillgängliga miljöer. Därför lägger vi ett uppdrag till Kommunstyrelsen att täcka in dessa perspektiv i översiktsplanen.

Ekonomisk trygghet är en grundläggande förutsättning för att samhället inte ska slitas isär. Familjer som drabbats av hyresskulder, inte vet om de kommer att kunna sätta näringsrik mat på bordet mot slutet på månaden eller ha råd med vinterkläder till barnen är inte trygga och barn som lever i fattigdom och ekonomisk utsatthet har en större uppförsbacke att tillgodogöra sig skolans undervisning. Vi vet att det finns en stor ekonomisk ojämlikhet i Järfälla och att många lever i osäkerhet och utsatthet. Därför är det så viktigt att säkerställa att våra trygghetssystem är välfungerande och rättssäkra och att såväl förebyggande som kompensatoriska åtgärder finns för att utjämna förutsättningar och minska orättvisor.

En trygg och tillgänglig socialtjänst

Trygghet är också en väl fungerande, tillgänglig, välkomnande och rättssäker socialtjänst där det går fort att få ett första samtal, information om öppna insatser är lättillgänglig och personalkontinuiteten bland handläggare är hög. Individ- och familjeomsorgens förutsättningar behöver stärkas och konsultberoendet minska genom ett fortsatt systematiskt arbete med att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. Vi ser att trösklarna till ett första möte med socialtjänsten behöver sänkas och förtroendet höjas.

Förtroende byggs över tid med kontinuerlig närvaro och vi ser att flera av socialtjänstens funktioner såsom exempelvis bosökare, budget- och skuldrådgivare skulle kunna finnas tillgängliga för drop-in-möten på regelbundna tider vid servicecenter och lämpliga platser ute i kommundelarna. Förtroende byggs också genom fungerande individinsatser. I de fall där ett barn för en kortare eller längre period i sitt liv behöver en placering i exempelvis jourhem, familjehem eller HVB-hem måste dessa placeringar vara bra matchningar och hålla hög kvalitet. Därför är det viktigt att fortsätta arbeta med att rekrytera familjehem och jourhem i egen regi och kvalitetsssäkra insatserna så att barn inte behöver vara med om att ryckas upp från den ena placeringen efter den andra utan att få landa någonstans.

Vi vill även se en utökad samverkan mellan socialtjänst, skola och fritid genom befintliga samverkansforum som Sambu (Samarbete barn och unga) och SSPF (Skola, socialtjänst, polis och fritid). Samarbetet med kvinnojourerna ska fortsätta stärkas och kommunen ska implementera programmet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuell exploatering.

Brottsförebyggande

Utsatthet för brott kan slå sönder tryggheten för både enskilda individer och hela områden. Det brottsförebyggande arbetet är viktigt och vi behöver fortsätta att stärka arbetet med både social och situationell prevention på flera nivåer och riktat mot olika åldrar.

En gemensam faktor hos barn som dragits in i kriminalitet är att många upplevt våld i familjen. Därför ser vi att arbetet mot våld i nära relationer även är en del i vårt bredare brottsförebyggande arbete. Ingen ska utsättas för eller utsätta någon annan för våld och inget barn ska behöva växa upp med våld i hemmet.

Vi behöver ha en stark och kontinuerlig närvaro av och ett fortsatt gott samarbete med lokalpolisen. Vi vill se ännu högre grad av närvarande områdespoliser som känner våra områden och oss Järfällabor.

Utöver polisnärvaro behövs givetvis en stark närvaro av trygga vuxna från kommunens egna verksamheter och civilsamhället, både i det offentliga rummet och på våra mötesplatser. Det handlar exempelvis om fältarbetare, trygghetsvårdare, nattvandrare, Järfällahus AB:s områdesutvecklare och föreningsaktiva. Föreningar som vill bidra till trygga kvällar och nätter i vår kommun genom att nattvandera, arrangera nattfotboll eller andra trygghetsfrämjande aktiviteter ska kunna få stöd från kommunen. Därför avsätts en pott på 500 000 i budgeten för att ge finansiellt stöd för föreningar som vill bidra till trygga kvällar och nätter i vår kommun genom att arrangera öppna kvällsaktiviteter.

Ordningstvakter ser vi som en insats som bör användas vid behov efter att man har kommit fram till att det är en relevant lösning. Det kan exempelvis handla om att stärka upp ordning och säkerhet vid evenemang eller om att komma tillrätta med tillfälliga ordningsstörningar på en specifik plats. Vi kan däremot inte se hur den nuvarande ordningen med patrullerande ordningstvakter året runt, i allt fler områden ser vi däremot inte bidrar till långsiktig trygghet. En central uppgift för politiken är att kunna prioritera när en budget ska läggas. De årliga kostnaderna på 200.000 kronor för varje ny övervakningskamera och 1,8 miljoner för varje ordningstvakt kan inte rimligtvis anses vara rätt prioritering av skattepengarna för största möjliga medborgarnytta. Därför omprioriterar vi en stor del av resurserna som styret lägger på ordningstvakter och nya övervakningskameror till andra insatser som vi ser ger större nytta för Järfällaborna. Vi lägger istället de resurserna dels inom ramen för JHABs trygghetsarbete och dels på kommunens förebyggande arbete. Vi vill effektivisera kommunens köp av ordningstvakter och övervakningskameror med 8 mnkr. och avvisar styrets förslag att utöka inköpen med 4,5 mnkr. Insatser ska ske i samarbete med polisen vid konstaterat behov.

JHAB bedriver ett aktivt och framgångsrikt arbete för att öka tryggheten i våra bostadsområden. I det ingår bland annat att anlita externa väktare för trygghetsskapande väktarronderingar där syftet är att skapa relationer och tillit till de boende i området. Detta skapar på sikt bra och starka relationer som i sin tur främjar en känsla av inkludering och trygghet. Väktarna agerar också vid behov gränssättande och skapar trygghet med punktinsatser. I arbetet ingår dessutom att skapa och driva mötesplatser för de boende. På Termovägen finns den omtyckta mötesplatsen T8an och på Sångvägen ska inom kort ytterligare en mötesplats öppna. Här jobbar områdesutvecklare med att utveckla verksamheten utifrån hyresgästernas behov och önskemål. Ytterligare en del av arbetet är Inte Ensam, som är bolagets arbete ihop med polisen och kvinnojouren med att förebygga och upptäcka våld i nära relation. För att skapa utrymme för JHAB att utveckla trygghetsarbetet minskar vi den värdeöverföring på 10 miljoner kronor som bolaget årligen ger till kommunen. I ett första steg minskar vi nu överföringen med 5 miljoner kronor för att i nästa steg helt avskaffa den.

1.3 Rättvis skolgång

Förutsättningarna för en rättvis skola försvåras av marknadsskolan. Friskolereformen och pengsystemet har bjudit in vinstorienterade bolag som sätter vinstmaximering framför lärande i skolvärlden. När vinstdrivande skolkoncerner etablerar nya friskolor i Järfälla slås planeringsförutsättningarna för närliggande kommunala skolor sönder genom att det inte går att förutse elevunderlaget från en termin till en annan. Vi ser också att friskolor ofta kompenseras för kostnader de inte har genom pengsystemet, vilket utarmar skolans budget och är ett väldigt ineffektivt nyttjande av skattemedel. Trots dessa försvårande omständigheter som behöver åtgärdas på statlig nivå ser vi att det finns mycket vi kan göra för en mer rättvis skolgång i Järfälla.

Det nu gällande systemet för ersättning av lokalkostnad till friskolor innebär att genomsnittet av de kommunala skolornas hyra ges i lokalpeng till fristående huvudmän (friskolor). Detta förfarande gäller alltså oavsett om friskolan huserar i en äldre eller en modern byggnad. På det här sättet blir kommunen automatiskt ekonomiskt straffad för att bygga moderna skolor. Utöver kostnaden för att bygga lokalen, tvingas man alltså betala en extra kostnad till friskolor. Dessa pengar behöver huvudmännen inte reinvestera i sina skolor, utan de kan gå raka vägen från medborgarna direkt in i plånboken på riskkapitalisterna. Systemet är orimligt. Vi behöver gå över till faktisk lokalkostnadsersättning, och inom en snar framtid införa en nybyggnadspeng.

På förskolan börjar barnens utbildningsresa. I förskolans verksamhet får barnen stimulans och möjlighet att utvecklas och lära, med leken som centralt verktyg. Förskolans kompensatoriska uppdrag är avgörande för att alla barn i Järfälla ska få

jämlika livsvillkor och livschanser oavsett var i kommunen de bor. Förskolans pedagogiska verksamhet och skolförberedande uppdrag ger goda möjligheter för fler barn att klara skolan och minska risken för utanförskap. Vänsterpartiet vill att våra förskolor ska ha goda förutsättningar att ge alla barn en bra start på det livslånga lärandet. Den viktigaste resursen vi har för att åstadkomma det är vår personal. För att attrahera och behålla förskollärare, barnskötare och resurspersonal på våra förskolor behöver vi kunna erbjuda goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö. Järfällas förskolor har idag för stora barngrupper och för låg personaltäthet. För att förbättra förhållandena och närma oss Skolverkets rekommendationer behöver vi tillsätta mer resurser till förskolan.

Nettokostnadsavvikelse är ett mått på hur mycket mer eller mindre än förväntat en kommuns verksamhet kostar i relation till en genomsnittlig ambitionsnivå och jämförbara kommuner. Järfälla hade 2023 en nettokostnadsavvikelse på -16,5% för förskolans verksamhet, vilket betyder att vår verksamhet kostar väsentligt mindre än vad som kan förväntas. Med andra ord är förskolans verksamhet underfinansierad. Det behöver vi ändra på. Vi avvisar styrets nedskärning på förskolan och höjer pengarna med 3,75% för 2025. Det innebär att vi i denna budget avsätter 11 miljoner kronor mer än styret för förskolans verksamhet. Utöver det tillför vi 2,4 miljoner i en särskild satsning för införandet av fria pedagogiska måltider för förskolans personal. En pedagogisk måltid är inte bara en måltid, utan också en del av den pedagogiska verksamheten. Vänsterpartiet tycker inte att det är rimligt att personal förväntas betala för att utföra sina arbetsuppgifter, och vill därför införa fria pedagogiska måltider för personalen i Järfälla.

Grundskolan är lika underfinansierad som förskolan med en nettokostnadsavvikelse på -17,2%. Järfälla halkar efter jämförbara kommuner i elevpeng och våra skolor brottas med flera stora utmaningar. Alla elever har rätt till en fungerande skolgång där de ges bästa möjliga förutsättningar att nå målen och må bra. För att det ska kunna bli verklighet behöver vi arbeta med såväl lärartäthet som bättre lärmiljöer och en väl utbyggd elevhälsa. Vi vill också se över att införa husvikarier vid de kommunala grundskolorna för att motverka bristande kontinuitet i undervisningen, men också för att freda ordinarie lärares planeringstid och minimera att lärare vikarierar för varandra på bekostnad av just planeringstiden.

Arbetet för att förebygga och motverka hög skolfrånvaro behöver stärkas och kan handla om såväl individuella anpassningar och insatser för psykisk hälsa som ett aktivt arbete mot mobbning och kränkningar. Vi vill därför se en stark och tillgänglig elevhälsa som arbetar såväl främjande och förebyggande som med individuella insatser. Vi ser idag också en risk för att avsaknaden av tydliga riktlinjer för skolplaceringar baserat på geografiskt avstånd skapar ojämlika förutsättningar för elever i olika delar av kommunen.

Därför vill vi införa klara och tydliga riktlinjer gällande maximalt avstånd mellan hem och skola för högstadiel elever.

Vi vet också att skolfrånvaro i högstadiet och gymnasiet ibland beror på att elever från ekonomiskt utsatta hushåll jobbar istället för att vara i skolan. Därför är arbetet för ökad skolnärvaro och att säkerställa rätten till utbildning också en fråga för ekonomisk och social rättvisa i stort. Vi höjer det socioekonomiska stödet till skolorna med 7 miljoner kronor för att kunna rikta mer resurser till de skolor som har störst behov. Ett ökat socioekonomiskt stöd är avgörande för att ge barn och unga en trygg och stabil uppväxt. Det möjliggör bättre skolprestationer och minskar risken för framtida problem som arbetslöshet och kriminalitet. Genom fler resurser kan skolor erbjuda stödprogram och aktiviteter som främjar trygghet och välbefinnande. För att säkerställa att elever med behov av anpassningar får det stöd de har rätt till höjer vi också tilläggsbeloppet med 6 miljoner kronor. Ett ökat tilläggsbelopp ger skolor möjlighet att anpassa undervisningen och ge mer resurser till elever med neuropsykiatriska diagnoser, inlärningssvårigheter eller andra behov. Med mer resurser kan skolorna anställa fler lärare och specialpedagoger, vilket kan minska klasstorlekarna och ge mer individuell uppmärksamhet till varje elev.

Vi vill även fullfölja ambitionen om avgiftsfri skolfrukost i den kommunala grundskolan, eftersom ett balanserat näringsintag är en viktig förutsättning för att kunna upprätthålla koncentrationen under hela skoldagen och vi vet att en del elever idag av olika skäl inte äter frukost. Vänsterpartiet drev under 2024 igenom ett försök med avgiftsfri skolfrukost på 3 grundskolor i Järfälla. Nu tycker vi att det är dags att denna möjlighet erbjuds alla våra elever för att säkerställa att alla elever har möjlighet att starta skoldagen med mätta magar. Därför tillför vi utbildningsnämnden 1,8 miljoner kronor för införande av avgiftsfri skolfrukost på samtliga kommunala grundskolor.

För många barn följer vistelse på fritids efter skoldagens slut samt under lov och studiedagar. Det är en viktig verksamhet som erbjuder aktiviteter och samvaro utanför skoltid. Verksamheten behöver rätt förutsättningar. Vi avvisar därför styrets nedskärning på fritids och kompenserar fullt ut för löne- och prisökningar. Fritidsverksamheten är en avgörande del av barns utveckling och lärande. Den erbjuder inte bara barnpassning och lek, utan fungerar också som en viktig plattform för språkutveckling, stöd till skolarbetet och social interaktion. Därför avvisar vi nedskärningar på fritids och istället ger vi denna verksamhet möjlighet att fortsätta sitt viktiga arbete genom att ge full kompensation för löne- och prisökningar.

Genom att ge fritidsverksamheten de resurser den behöver, säkerställer vi att barn får en trygg och utvecklande miljö där de kan växa och lära. För Vänsterpartiet är det viktigt att

kunna fortsätta stötta denna viktiga verksamhet och investera i våra barns framtid. Barn i Järfälla ska, oberoende av föräldrarnas ekonomi, ha någonstans att vara efter skoltid, där det finns trygga vuxna, kompisar och ett mellanmål. Därför avvisar vi styrets aggressiva avgiftshöjning från 1200 kronor om året till 3000 kronor om året för fritidsklubben.

Vi måste sträva mot att alla elever i Järfälla ska klara målen i alla ämnen. Vi vet att ett ämne där vi har särskilda utmaningar är idrott och hälsa, och att det för många elever är momentet simning som det faller på. Därför ser vi det som prioriterat att göra ytterligare förstärkningar för att höja simkunnigheten bland barn och unga, en nyckel är att grundlägga vattenvana i tidiga åldrar. I Järfälla saknas även förutsättningarna om ansvaret ska förskjutas från skolan till medborgarna. Det är dyrt att gå till den privata simhallen, särskilt för flerbarnsfamiljer, vi saknar en uppvärmd utomhusbadanläggning och år 2024 har dessutom de kommunala plaskdammarna varit torrlagda. Vi vill därför planera för en utomhusbadanläggning med undervisningsbassäng och avsätter medel för genomförande av en förstudie. Vi ser även ett stort behov av att renovera plaskdammarna så att de åter kan fyllas för det ändamålet avsätter vi 10 miljoner kronor i reinvesteringskostnader. Vi vill även införa avgiftsfri sommarsimskola vid ett av kommunens friluftsbad i samarbete med föreningslivet. För det ändamålet avsätter vi 200 000 kronor.

Gymnasiet brottas med svåra ekonomiska förutsättningar både som en följd av den gemensamma gymnasieprislistan (ett verktyg för att reglera ersättningen till fristående huvudmän och mellan kommuner för att skapa likvärdiga villkor) och dyra lokalkostnader i Bas Barkarby. Det finns behov av att se över arbetet inom den gemensamma gymnasieregionen både för att säkerställa ett effektivt arbete för att säkra framtida kompetensförsörjning i Stockholmsregionen och för att motverka kronisk underfinansiering av gymnasieskolan.

Järfälla gymnasium konkurrerar om elever med gymnasieskolor i hela Stockholm vilket gör det svårt att göra säkra prognoser och anpassa antalet platser. Trots tuffa förutsättningar ser vi en positiv trend för Järfälla gymnasium med fler sökanden. Det är viktigt att skolans systematiska arbete med att höja andelen avgångselever med examen från nationella program fortsätter, så att fler får förutsättningar att fullfölja sin gymnasieutbildning med godkända betyg.

Vuxenutbildningen, inklusive SFI, är ett viktigt verktyg för vår kompetensförsörjning inom välfärden och på den lokala arbetsmarknaden. Kursutbudet bör i hög grad spegla de kompetensbehov vi ser framåt. Det innebär att bristyrkesutbildningar inom välfärdssektorn och inriktningar mot gröna jobb prioriteras.

För många som studerar på SFI kan föräldraledighet innebära ett längre avbrott i studierna och ibland behöver man börja om från början. För att den som önskar fortsätta sina SFI-studier under föräldraledigheten ska ha möjlighet till det uppdrar vi åt utbildningsnämnden att utveckla former för att erbjuda SFI-undervisning för föräldralediga.

1.4 Bostaden - grundläggande social rättighet och bostadsbrist

Bostaden är en social och mänsklig rättighet. Om Järfälla ska kunna ta sitt ansvar för att införliva de mänskliga rättigheterna på lokal nivå så behöver vi föra en progressiv bostadspolitik. I hela Region Stockholm råder det bostadsbrist och störst brist är det på hyresrätter med hyror som de flesta kan ha råd med. Järfälla har goda möjligheter att vara med och bidra till att tillgodose behoven av fler bostäder. För att bostäderna som byggs också ska motsvara det som efterfrågas behöver vi som kommun arbeta mer aktivt med de verktyg vi har. Exempelvis vill vi se att mark direktanvisas till Järfällahus AB för byggande av klimatsmarta hyresrätter med överkomliga hyror exempelvis genom allmännyttans ramupphandlade kombohus.

Kommunen kan också arbeta med att skapa incitament för byggande av just prispressade hyresrätter vid andra markanvisningar i områden där bostadsbeståndet idag består till en övervägande del av ägda upplåtelseformer. Detta kan åstadkommas exempelvis genom att arbeta aktivt med tomträttsavtal för billigare hyresrätter i områden där det idag finns en stor majoritet ägda boendeformer.

Idag finns det grupper som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden till följd av bostadsbrist med långa köer samt höga hyror och inkomstkrav. Den som är ny i Sverige, flyttar till en ny stad eller har låga inkomster har ofta svårt att få tillgång till ett förstahandskontrakt. Nyliberala lösningar med förändrade regelverk för lägsta boendestandard och tummande på tillgänglighetskrav kommer aldrig att lösa de stora problemen. Det enda effektiva sättet att komma åt dessa problem är att bygga bort bostadsbristen med många fler hyresrätter till överkomlig hyra.

JHAB

Ett av våra viktigaste verktyg i bostadsförsörjningen är vårt allmännyttiga bostadsbolag Järfällahus AB. JHAB äger och förvaltar 5600 lägenheter. Det är för få, sett till Järfällas storlek och till bostadsbristen som råder. Vänsterpartiets ambition är att bolagets bestånd ska växa och utvecklas med fler hyresrätter i varierande storlekar för att kunna möta bostadsbehov hos såväl singelhushåll och par som barnrika familjer. Beståndet kan växa med nya lägenheter antingen genom nybyggnation eller förvärv. Idag finns det

bygggherrar som inte fått avsättning för nybyggda lägenheter och står redo att sälja hela fastigheter till pressade priser, ibland under produktionspris. I ett sådant läge behöver JHAB ges mandat att göra goda affärer som utökar antalet bostäder i beståndet och förstärker bolagets intäkter. Ett mandat som styret tyvärr förvägrar bolaget. Det befintliga beståndet ska också rustas upp och förvaltas väl framöver.

Som ägare till JHAB har kommunen ett stort ansvar. Bolaget lyder under aktiebolagslagen och lagen om allmännyttiga bolag, den så kallade allbolagen. Utöver lagen utgör också det av kommunfullmäktige fastställda ägardirektivet ett ramverk för bolagets verksamhet.

Vårt kommunala bolag har en central roll för kommunens bostadsförsörjning. I det ingår att erbjuda bra, prisvärda och klimatsmarta bostäder. Rätten att hyra bostad ska gälla alla. Eftersom dagens uthyrningspolicy inte medger personer som uppbär försörjningsstöd att hyra bostad hos JHAB är det av hög prioritet att förändra uthyrningspolicyn så att diskrimineringen av en grupp utsatta människor upphör. Vi vill även att inkomstkravet ses över när uthyrningspolicyn revideras. Många allmännyttiga bolag har de senaste åren tagit bort eller sänkt sina inkomstkrav för att underlätta administrationen och vara mer i takt med samtiden. Idag är det inte ovanligt att människor har inkomster från olika typer av anställningar, och kanske inte alltid kan visa på vilken inkomst de kommer att ha ett antal månader framåt i tiden. Vi är, precis som de bolag som valt att överge inkomstkraven, övertygade om att människor i de allra flesta fall själva är kapabla att avgöra vilken hyra de kommer att ha råd med.

Den underhållsskuld som tidigare styren, av olika politisk färg, tillåtit uppstå måste åtgärdas och motsvarande situation får inte uppkomma igen. De planerade renoveringarna ska genomföras på ett klimatomfattigt och socialt hållbart sätt. Det är samtidigt viktigt att fortsätta på den inslagna vägen där hyresgästerna inte drabbas av så stora hyreshöjningar i samband med renoveringen att de inte har råd att bo kvar. Under perioden som renoveringarna pågår bör även ägaren prioritera dessa genom att minimera avkastnings- och utdelningskraven från bolaget.

Socialdemokraterna och Moderaterna presenterar i samband med mål och budget ett nytt ägardirektiv som väsentligt förändrar bolagets roll. Det som är centralt för ett bostadsbolag, att producera och/eller förvärva bostäder, är nu borttaget som uppdrag. Denna förändring fullföljs då det i ägardirektivet anges att soliditeten ej ska understiga 40% och att bolaget ska utreda olika möjligheter att stärka likviditeten. Det äventyrar fullföljandet av bolagets renoveringsplan och riskerar att tvinga bolaget i närtid, 2029-30, att sälja delar av beståndet.

Andra problematiska delar i styrets föreslagna ägardirektiv är uppdraget att ge poliser och socialsekreterare förtur till en bostad. När styrelsen 2022 genom ett ordförandeförslag från Moderaterna beslutade att poliser ska ges förtur, reagerade polisens rättsavdelning genom att i ett brev till bolaget starkt ifrågasätta beslutets laglighet. Det kan ses som tagande av muta att ta emot erbjudandet om hyreskontrakt och det skulle försvåra polisens arbete med att etablera goda relationer med kommunens invånare. Det här är alltså en åtgärd som varken är lämplig eller efterfrågad av de tilltänkta mottagarna. Vidare sänks miljöambitionerna genom att uppdraget om att öka andelen förnybar och återvunnen energi tas bort. Med anledning av styrets destruktiva förslag vill vi ge fullmäktige en möjlighet att välja en annan väg och lägger i samband med mål och budget ett eget, progressivt och rättssäkert förslag till ägardirektiv.

1.5 Ett hållbart arbetsliv

Järfälla kommun ska vara en bra arbetsgivare som våra medarbetare i hög grad kan rekommendera andra att söka sig till. Det är en avgörande fråga både för befintliga medarbetare och för vår kompetensförsörjning framöver. Vi behöver kunna konkurrera om kvalificerade medarbetare och inom flera områden på exempelvis socialförvaltningen behöver vi minska kommunens konsultberoende för att säkerställa kvalitet, långsiktighet och kostnadseffektivitet. Det kan vi bara göra om vi kan erbjuda goda arbetsvillkor, utvecklingsmöjligheter och en bra arbetsmiljö.

Vi tillbringar stora delar av våra liv på arbetsplatsen. Därför är det viktigt att arbetslivet är hållbart, både ekonomiskt och fysiskt. Vi vill pröva arbetstidsförkortning inom äldreomsorgen och LSS-området under mandatperioden. Pilotprojekt har genomförts runt om i landet med goda resultat. Fördelarna har varit bland annat mindre personalomsättning och friskare personal som har tid med livet som pågår utanför jobbet. Detta är en jämställdhetsfråga, då majoriteten som arbetar inom vårddyrken är kvinnor. Även rätten till heltid är en jämställdhetsfråga, vilket vi också kommer att kämpa för denna mandatperiod.

Vi har arbetarrörelsen att tacka för mycket: allmän och lika rösträtt, rätt till semester och bättre villkor för arbetare på arbetsplatsen. Därför ska vi föra en utökad dialog med arbetarrörelsen som med sina fackföreningar är grundbulten i den svenska arbetsmarknaden. Vi vill säkerställa rådighet över arbetsvillkor och kollektivavtal. Vi vill att städ, och annan verksamhet som kommunen upphandlar, i högre utsträckning ska utföras i egen regi. Det ska även säkerställas att de verksamheter som förblir upphandlade har goda arbetsvillkor.

Tänk om ditt jobb skulle ta betalt för en arbetsuppgift du är ålagd att utföra - till exempel att du skulle behöva betala för att få använda din arbetsdator eller betala för materialet du använder för att bygga eller städa. Det är verkligheten för pedagoger i Järfälla. Pedagogisk måltid innebär att du som pedagog har som arbetsuppgift att äta tillsammans med barn eller elever, som du samtidigt har tillsynsansvar för. Den pedagogiska måltiden är alltså arbetstid och maten är en förutsättning för att utföra arbetsuppgiften. Ändå tvingas kommunens pedagoger betala för lunchen genom avdrag på lönen. Det är orimligt och ohållbart att personalen tvingas betala för att utföra en arbetsuppgift de är ålagda att göra. Därför vill vi att kommunen slutar ta betalt för pedagogiska måltider. Vi börjar med förskolan genom en särskild satsning redan 2025.

Ett hållbart arbetsliv innefattar också dem som står utanför arbetsmarknaden men vill komma in. Vi tycker inte att Järfällas arbetsmarknadsinsatser fungerar på rätt sätt, och vill att det görs en översyn av kommunens styrning och mål för arbetsmarknadsinsatser utifrån de rekommendationer revisionen kommit med. I översynen bör särskild vikt läggas vid att inhämta perspektiv från tidigare och befintliga deltagare i insatserna. Befintliga insatser behöver utvärderas och sorteras med hänsyn till skiftande förutsättningar och behov hos människor som är mottagare av insatserna.

Genom exempelvis sociala företag och återbruk kan en mer hållbar konsumtion och arbetsmarknad bidra till att Järfällabor långt från arbetsmarknaden kan hitta en väg tillbaka in.

1.6 Värddigt åldrande - omsorg utan vinstinstresse

En bra äldreomsorg är inte bara en välfärdsfråga, det är också en jämställdhetsfråga. De flesta som arbetar med omsorgen av våra äldre är kvinnor. När omsorgen inte fungerar och anhöriga måste ta hand om äldre familjemedlemmar, är det ofta kvinnor som tar det ansvaret. Personalen är grunden för en bra, värdig och trygg äldreomsorg. Det är personalen som bygger äldreomsorgen. Bra bemanning är en förutsättning för att personalen ska få tid för möten med de äldre och göra ett bra jobb.

Varenda skattekrona som avsätts till äldreomsorgen ska användas i äldreomsorgen, vinstjakten i välfärden måste få ett stopp. När privata vårdbolag idag kan göra stora vinster i vår välfärd sker det på bekostnad av personalen och de äldres trygghet och livskvalitet. Därför vill vi helt frångå upphandlingar enligt LOV inom äldreomsorgen. Den fria etableringsrätten för vinstdrivande bolag har varken gynnat kvaliteten eller valfrihet i någon verklig mening. Det den omsorgsberättigade har möjlighet att välja är en utförare ur en lång lista där bolagen försöker sälja in sina tjänster med likartade formuleringar om nöjdhet och en förbättrad vardag för den som väljer just dem som utförare. Kontinuiteten riskerar att bli lidande eftersom bolagen kan lägga ned verksamheten från ena dagen till

den andra om kundunderlaget sviktar. För en hållbar äldreomsorg med de äldres omsorgsbehov och livskvalitet i fokus, vill vi se att omsorgen drivs i egen regi med möjlighet att upphandla idéburna aktörer. Därför avvisar vi styrets uppdrag att upphandla driften av två boenden inom äldreomsorgen som idag drivs i egen regi.

Vi avvisar det nya styrets höjning av hemtjänsttaxan. Vi anser att det kan finnas skäl att indexera taxan, men att en sådan indexering då bör utgå från nuvarande nivå. Det finns fördelar med att kunna ha hemtjänst redan på ett stadium när behovet inte uppgår till så många timmar. Då kan en trygg och förtroendefull kontakt etableras innan omsorgsbehovet växer. Ett argument mot detta som ofta framförs är att de som har få timmar framförallt har serviceinsatser som städ, tvätt och inköp och att det kan bli problem med personalförsörjningen med anledning av konkurrensen om utbildade undersköterskor. Alternativt att dessa arbetsuppgifter står i vägen för att uppvärdera yrket. Lösningen som framförs är att höja avgifterna så att de med behov av få timmar ska avstå från att ansöka för att istället köpa tjänster privat eller ta hjälp av anhöriga. En lösning vi istället skulle vilja undersöka är att inrätta en servicegrupp som ägnar sig helt åt servicedelen av hemtjänstens verksamhet. På det sättet skulle undersköterskorna inom vår hemtjänst kunna ägna sig åt det de är utbildade för, medan annan personal tar hand om de uppgifter som inte kräver omvårdnadsutbildning.

1.7 Funktionsrätt och full delaktighet

Järfälla kommun ska funka för alla. Här ska de av oss som har en normbrytande funktionalitet inte mötas av onödiga hinder i vardagen. För att det ska kunna bli verklighet behöver insatser göras i den fysiska miljön såväl som i våra kommunala verksamheter. Det handlar om att hålla ledstråk fria och funktionella för framkomlighet längs våra gångbanor, att se till att gångvägar underhålls väl under hela året och är utformade på ett sådant sätt att de går att använda med olika sorters hjälpmedel såväl som att lokaler och anläggningar är utformade på ett tillgängligt sätt. Därför vill vi göra en översyn av verksamhetslokaler ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Den som behöver använda sig av kommunens ledsagartjänst eller avlösarservice ska kunna göra det när behov uppstår utan att oro sig för höga avgifter. Därför avvisar vi styrets höjning av de avgifterna. Full delaktighet handlar även om att se till att evenemang och dialoger som kommunen bjuder in till är tillgängliga för personer med normbrytande funktionalitet.

Våra kommunala verksamheter ska fungera och vid behov kunna anpassas för deltagare såväl som anställda med normbrytande funktionalitet. Daglig verksamhet och daglig sysselsättning ska skapa mening och sammanhang i vardagen för deltagare. För den som önskar stöd med matchning mot utbildning, praktikplatser och potentiella arbetsgivare

ska det finnas möjligheter till det. Vi vill också se en samverkan med näringslivsenheten för att underlätta matchning gentemot företag i Järfälla. Järfälla ska även främja möjligheten att driva arbetsintegrerande sociala företag som kan erbjuda arbetsträning och anställning för personer som har svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Dessutom ska vi som kommun även sträva efter att fler personer med funktionsnedsättningar kan få ett jobb inom kommunens egna verksamheter genom exempelvis OSA-anställningar. Järfälla ska praktisera så kallad fördomsfri rekrytering och vara i framkant vad gäller anpassning av arbetsplatser såväl som rehabilitering.

Alla som jobbar för Järfälla kommun förtjänar att bli behandlade på lika villkor, inklusive deltagare inom daglig verksamhet och daglig sysselsättning. Vi vill att alla som deltagit inom daglig verksamhet respektive daglig sysselsättning i Järfälla kommun ska erbjudas en minnesgåva efter 25 år, på liknande villkor som kommunens anställda. Vi vill dessutom se över möjligheten att betala ut habiliteringsersättning även under sommarledighet för deltagare i daglig verksamhet. Habiliteringsersättningen i Järfälla ligger idag på 10 kronor per timme medan den i flera närliggande kommuner ligger högre. Vi tycker att det är dags att höja habiliteringsersättningen och tillför därför 900 000 kr till Socialnämnden för att höja habiliteringsersättningen med 3 kr/timme.

Fördelningen mellan kommunal och privat drift av LSS-boenden är i obalans. 77% av LSS-boenden är i privat drift (källa: lokalförsörjningsplan). Privata bolag kan gå i konkurs, eller lägga ner verksamheten när det inte är vinstdrivande längre. Då måste det finnas kommunala alternativ. Det är en fråga om såväl rådighet över arbetsvillkor och kvalitet som beredskap. Därför vill vi ge socialnämnden i uppdrag att se över fördelningen mellan kommunal och privat drift av LSS-boenden, genom att planera för kommunal drift av tillkommande boenden eller att ta tillbaka något befintligt boende i egen regi.

1.8 Rätten till en meningsfull fritid

Vi har i Järfälla flera viktiga kommunala och föreningsdrivna verksamheter som bidrar till ett rikare liv för många Järfällabor. Jämlik och jämställd tillgång till kultur och idrott förbättrar folkhälsan, sammanhållningen och tryggheten. Därför ser vi kultur och fritid som viktiga delar av vår gemensamma välfärd.

Våra kommunala bibliotek behöver förutsättningar att fortsätta utveckla verksamheten med aktiviteter riktade mot en bredd av olika målgrupper. Biblioteken ska ha ett rikt, genomtänkt och uppdaterat utbud av böcker och andra medier. Lika viktigt som medieutbudet är aktiviteterna som genomförs och funktionen som mötesplats. Det handlar om alltifrån *babyskoj, högläsning och skapande för förskolan till kaffe och högläsning, regnbågshäng och bokcirklar*. Vi vill se till att bibliotekens läsfrämjande arbete och samordningen med förskola och barnhälsovård förstärks ytterligare,

exempelvis genom att Järfälla börjar arbeta med Bokstart så att fler kan hitta läsglädje tidigt i livet.

Kulturskolan spelar en viktig roll för barn och ungas möjlighet att utöva kultur. Vänsterpartiet tillför 1,5 miljoner för att kunna halvera deltagaravgifterna och vill även utreda vilka grupper som går att utöka till deltagarantalet så att fler barn och unga kan ta del av undervisning i dans, musik, bild och form, teater, cirkus, film och media.

Komtek erbjuder en viktig första kontakt med teknik och entreprenörskap för många barn i Järfälla. Det är viktigt att verksamheten får fortsatta förutsättningar att utvecklas och fortsätta uppdraget med att nå ut till fler personer i prioriterade bostadsområden.

En viktig del av fritidsutbudet står också föreningslivet för. Därför behöver vi se till att våra idrotts- och kulturföreningar, studieförbund med flera kan blomstra. För att säkerställa ett rikt föreningsliv även i framtiden, trots regeringens neddragningar på föreningsliv och folkbildning, behövs långsiktig finansiering såväl som tillgång till ändamålsenliga lokaler för föreningslivet. Ett rikt föreningsliv med trygg finansiering ger fler Järfällabor, inte minst våra barn och unga, tillgång till en meningsfull fritid, övning i ledarskap och föreningsdemokrati och stärkt fysisk och psykisk hälsa. För många föreningar är en förutsättning för att kunna fortsätta driva verksamhet att man kan erhålla lokalbidrag från kommunen. I dag finns det dubbla spår för detta med ett lokalbidrag och utöver det möjligheten att ansöka om utökat lokalbidrag. Processen upplevs vara krånglig och inte tillräckligt transparent. Många av de lokaler kommunen hyr ut till föreningslivet har dessutom ett eftersatt underhåll och beräknas få kraftigt höjda hyror när upprustningar är genomförda. Med anledning av detta vill vi se över hur förfarandet med ansökan och beviljande av lokalbidrag kan bli mer enhetligt, tillgängligt och transparent.

Alla barn borde ha rätt till härliga sommarminnen. Under sommarlovet går många verksamheter på sparlåga eller är helt stängda samtidigt som det är lov från skolan. Detta är en tid då klasskillnader har en tendens att bli extra tydliga. För att kunna erbjuda alla barn som är kvar i Järfälla under sommaren ett bra utbud av aktiviteter är det viktigt att kommunen fortsätter att arbeta med öppethållande av våra egna mötesplatser och att skapa möjligheter för föreningslivet att erbjuda lovaktiviteter. Vi vill även se att arbetet för att kunna erbjuda kollektiv verksamhet i egen regi liksom möjligheter för föreningar att bedriva kollektiv verksamhet i kommunen fortskrider så att det blir kollo i Järfälla sommaren 2025 och framåt.

Starka studieförbund är en viktig del i en kulturell infrastruktur. Där erbjuds ungdomar att själva skapa musik och övrig kultur, och fungerar på så sätt som en möjlig väg till konstnärliga yrken. Dessutom gör studieförbunden stora insatser för integration och

språkstudier, och skapar en meningsfull verksamhet för många med funktionsnedsättningar. Vi vill att studieförbunden ska kunna fortsätta utveckla sin lokala verksamhet i Järfälla trots kraftiga neddragningar från regeringen. Därför uppdrar vi åt kultur-, demokrati- och fritidsnämnden att utforma en modell för ekonomiskt bidrag till studieförbund med lokal verksamhet.

1.9 Progressivt klimat- och miljöarbete

Järfälla kommun måste göra mer för att skydda och förbättra miljön och göra vår del för att bromsa klimatförändringarna. Det handlar om vår egen framtid lokalt, men också om internationell solidaritet och att ta vår del av ansvaret för den omställning som behöver göras. Därför vill vi tillsätta resurser för att implementera Järfällas koldioxidbudget, miljöplanen och klimat- och energiplanen, fokusera på naturvårdsinsatser och skapa fler möjligheter för Järfällaborna att gemensamt engagera sig i klimatarbetet.

Vi behöver minska utsläppen för resor och transporter, skydda mark med höga naturvärden och gröna kilar i stadsplaneringen samt prioritera ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Som en snabbväxande kommun med mycket byggnation behöver vi också fortsätta ställa krav på cirkularitet, klimatsmarta byggmaterial och effektiva transporter på byggaktörer som vill vara med och utveckla vår kommun.

Åtgärder som att återställa tidigare våtmarker och olika naturvårdsinsatser är angelägna, liksom att fortsätta driva innovationer inom stadsbyggnad för att ställa om. Som kommun behöver vi se till att behålla rådighet över strategiskt viktig mark med höga naturvärden och när tillfälle ges vara öppna för att köpa sådan mark av andra fastighetsägare.

Vi tror på en rättvis fördelning av våra gemensamma resurser där vi lever inom de planetära gränserna. Det betyder att vi har ett ansvar att minska såväl våra geografiska utsläpp som konsumtionsutsläpp. Vi alla behöver hjälpas åt och fler Järfällabor behöver bjudas in och aktiveras i omställningsarbetet. Därför vill vi förverkliga det Järfällaförslag om att involvera Järfällaborna i klimatarbetet genom medborgarmöten i olika kommundelar som behandlades av kommunstyrelsen i oktober, men avvisades av styret.

För att få framåtdriv i implementeringen av Järfällas koldioxidbudget behövs resurser. Vi avvisar därför styrets kraftiga besparingar på kommunens hållbarhetsarbete. Vi vill också att nämnderna ska börja redovisa hur de arbetar med implementeringen av koldioxidbudgeten och minskar klimatpåverkan i enlighet med miljöplanen i samband med verksamhetsberättelsen.

1.10 Demokrati och mänskliga rättigheter

Järfälla ska stå upp för mänskliga rättigheter, öppenhet, jämställdhet och respekt. Det är centrala värden i vår demokrati som ständigt behöver försvaras. Vi vill stärka demokratin i Järfälla, vilket förutsätter ett fokuserat arbete på att säkerställa allas tillgång till och kunskap om sina sociala rättigheter. Kommunen kommer att arbeta med demokratiutveckling, att förstärka likabehandlingsarbetet och öka medborgarinflytandet. En grundförutsättning är att de kommunala verksamheterna ger mer jämlika livschanser för Järfällaborna genom ett systematiskt och aktivt arbete mot diskriminering. Under mandatperioden kommer vi fortsätta arbeta för att öka valdeltagandet 2026 liksom det demokratiska deltagandet mellan valen. Vi kommer även fortsätta arbetet med syfte att säkerställa respekt, skydd och främjandet av mänskliga rättigheter.

Järfälla kommun ska aktivt arbeta för inkludering och motverka segregation. Vi ska öka inflytandet över det egna närområdet. Politiska företrädare och anställda ska i dialog med Järfällaborna utveckla kommunen. Det ställer krav på samverkan med såväl andra myndigheter som företag, boende och besökare.

Offentlig upphandling och konsumtion är centralt för att både klara klimatomställningen och skapa jobb som är både gröna och vita. Vi vill att kommunen i linje med de åtaganden som följer av Agenda 2030 ska verka för en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar konsumtion och produktion. Därför vill vi bli en Fairtrade City. Detta innebär att, tillsammans med det lokala civilsamhället och näringslivet, sprida kunskap och verka för en etisk och hållbar konsumtion som värnar om både människa och miljö. Vi ska slå fast i kommunens styrdokument att kommunens konsumtion inte leder till negativ påverkan på mänskliga rättigheter och miljö i de globala leverantörskedjorna genom att ställa tillräckliga krav.

1.11 Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet innebär på kort sikt en stabil kommunal ekonomi med kontrollerade inkomster och utgifter samt ansvarsfullt underhåll av gemensamma tillgångar. På lång sikt handlar det om hur vi finansierar vår gemensamma välfärd och skapar en ekonomisk utveckling som gynnar alla. Det kräver en genomtänkt investerings- och exploateringspolitik där vi som kommun har kontroll över våra projekt och gör investeringar i rätt tid. Det kan ibland betyda att investeringar behöver skjutas upp, såsom den planerade investeringen i ett nytt medborgar- och kommunhus.

För att upprätthålla den önskade välfärden krävs pålitliga finansieringsmetoder utan privata vinstintressen. Som generell princip ska kommunen inte sälja ut kommunala verksamheter till privata vinstorienterade företag. Vår målsättning är att ge kommunens

invånare en högkvalitativ välfärd med en skola som minskar ojämlikheter, tillgänglig kultur och fritidsaktiviteter samt en värdig äldreomsorg av högsta standard.

2. Beslut som fattas genom mål och budget

Genom att fatta beslut om att anta Mål och budget fattar kommunfullmäktige följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas och kommunstyrelsens kommunbidrag i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
2. Kommunfullmäktige fastställer kammungemensamma inriktningar och uppdrag som riktas till nämnder i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna, bolagen och kommunstyrelsen att utifrån inriktningarna ta fram mål som bidrar till inriktningarnas andemening. Nämnd- respektive bolagsmålen ska redovisas i verksamhetsplanerna.
4. Kommunfullmäktige fastställer resultatbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget och balansbudget 2025 samt plan för 2026-2027 i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
5. Kommunfullmäktige antar lokalförsörjningsplan med justeringar utifrån Vänsterpartiets förslag.
6. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till 19,49, en höjning från 19,24 kronor med 25 öre.
7. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att göra erforderliga tekniska justeringar i styrelsens och nämndernas drift- och investeringsbudgetar.
8. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att uppta långfristiga lån till ett tak om 6 300 miljoner kronor 2025.
9. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften fastställs till 0,36% för Järfällahus AB.
10. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften fastställs till 0,46 % för Järfälla Nya Badanläggning AB.
11. Kommunfullmäktige fastställer Järfälla kommuns avkastningskrav 2025 för Järfällahus AB till att resultatet efter finansiella poster ska uppgå till 5 procent av omsättningen, exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster.
12. Kommunfullmäktige fastställer ägardirektiv för Järfällahus AB enligt Vänsterpartiets förslag.

13. Kommunfullmäktige beslutar att underteckna en avsiktsförklaring för den regionala strategin för jämställdhetsintegrering, *Ett jämställt Stockholm, Länsstrategi för jämställdhetsintegrering 2024-2027*.

Priser och taxor

13. Kommunfullmäktige fastställer priser och taxor i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
14. Kommunfullmäktige fastställer kundvalspeng inom socialnämnden i enlighet med Vänsterpartiets förslag.

3. Inriktningar och uppdrag

Kärnan i Järfälla kommuns styrmodell är mål- och resultatstyrning. Målstyrningen sträcker sig från kommunens övergripande inriktningar via en målkedja som når ända ut till medarbetaren. Mål- och resultatstyrningen utgår från fyra perspektiv som ger en helhet vid all planering och uppföljning: god ekonomi, god välfärd, attraktiv arbetsgivare och hållbar utveckling. Detta innebär att inriktningarna tillsammans ska täcka in samtliga fyra perspektiv. Detta krävs för att erhålla en balanserad styrning av kommunens verksamheter som kan hålla kvalitet på både kort och lång sikt. Ibland kan också särskilda uppdrag riktas från kommunfullmäktige till nämnder. Uppdragen är specifika till sin karaktär och anger mer konkret vad kommunfullmäktige önskar att nämnder ska fokusera på för att en särskild inriktning ska främjas.

Inriktningarna och uppdragens innehåll tar avstamp i Vänsterpartiets budgetförklaring och är satta för att vägleda organisationen i sitt arbete att uppnå de politiska ambitionerna. Nedan följer en beskrivning av inriktningarna som ska gälla för mandatperioden samt eventuella sammankopplade uppdrag.

3.1 Trygghet - mer än bara frånvaro av brott

Järfälla ska vara tryggt och jämlikt och inkluderande för att åstadkomma det behöver vi bygga bort klyftor och segregation. Ett tryggt samhälle byggs gemensamt och förutsätter en välfärd man kan lita på. Vi behöver ett starkt arbete med förebyggande såväl som kompensatoriska insatser.

Det finns flera typer av trygghet. Trygghet i den fysiska utformningen och förvaltningen av våra offentliga miljöer handlar om att i den fysiska planeringen ska såväl funktionsrättsperspektivet som förebyggande av olyckor och suicid tas i beaktande för trygga, säkra och tillgängliga miljöer.

Ekonomisk trygghet är en grundläggande förutsättning för att samhället inte ska slitas isär. Familjer som drabbats av hyresskulder, inte vet om de kommer att kunna sätta näringsrik mat på bordet mot slutet på månaden eller ha råd med vinterkläder till barnen är inte trygga och barn som lever i fattigdom och ekonomisk utsatthet har en större uppförsbacke att tillgodogöra sig skolans undervisning.

Därför vill Vänsterpartiet fokusera på följande inriktningar:

- Järfälla ska präglas av trygghet, gemenskap och jämlikhet.
- Jämlikheten och tryggheten har stärkts och inga områden klassas som utsatta i Järfälla 2027.

- Järfälla ska förbättra individers möjligheter till egen försörjning.
- Järfälla ska vara jämlikt och inkluderade samt fritt från diskriminering. Alla medborgare ska ges möjlighet till demokratisk delaktighet.

Följande uppdrag riktas till nämnderna:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utveckla de förebyggande samt kompensatoriska åtgärderna för att utjämna förutsättningar och minska orättvisor.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att arbeta med direktanvisningar av mark till Järfällahus AB för byggande av klimatsmarta hyresrätter med överkomliga hyror exempelvis genom allmännyttans ramupphandlade kombohus.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att skapa incitament för byggande av prispressade hyresrätter vid andra markanvisningar i områden där bostadsbeståndet idag består till övervägande del av ägda upplåtelseformer, exempelvis genom strategiskt arbete med tomträttsavtal.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillse att såväl funktionsrättsperspektivet som förebyggande av olyckor och suicid tas i beaktande i översiktsplanen.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att bredda och förstärka kommunens suicidpreventiva arbete, genom att utreda tillsättandet av en centralt placerad samordnare av det suicidpreventiva arbetet respektive suicidventionsombud på förvaltningarna.
- Socialnämnden ges i uppdrag att i samverkan med kvinnojourerna ta fram ett förslag till flerårigt samverkansavtal avseende kvinnojourens öppna verksamhet där parternas expertis tas tillvara i gemensamma insatser och där långsiktig finansiering från kommunen ingår. Uppdraget ska återsäkras till kommunfullmäktige senast juni 2025.
- Socialnämnden ges i uppdrag att utreda utplacering av socialtjänstens funktioner såsom exempelvis besökare, budget- och skuldrådgivare vid servicecenter och lämpliga platser ute i kommundelarna, för att vara tillgängliga för drop-in-möten på regelbundna tider.
- Socialnämnden ges i uppdrag att göra en översyn av kommunens styrning och mål för arbetsmarknadsinsatser utifrån revisionens rekommendationer. I översynen ska särskild vikt läggas vid att inhämta perspektiv från tidigare och befintliga deltagare i insatserna. Befintliga insatser behöver utvärderas och

sorteras med hänsyn till skiftande förutsättningar och behov hos människor som är mottagare av insatserna.

- Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utveckla former för att kunna erbjuda SFI för föräldralediga.
- Förskolenämnden ges i uppdrag att i samverkan med socialnämnden bedriva uppsökande verksamhet i syfte att fler barn ska delta i förskoleverksamhet. Uppdraget ska återspeglas i verksamhetsberättelsen respektive årsredovisningen 2025.
- Tekniska nämnden uppdras att säkerställa underhåll av ledstråk och att de hålls fria från blockeringar.

3.2 Rätten till en meningsfull fritid

Vi har i Järfälla flera viktiga kommunala och föreningsdrivna verksamheter som bidrar till ett rikare liv för många Järfällabor. Jämlig tillgång till kultur och idrott förbättrar folkhälsan, sammanhållningen och tryggheten. Kultur och fritid är helt enkelt viktiga delar av vår gemensamma välfärd.

En viktig del av fritidsutbudet står också föreningslivet för och därför behöver vi se till att våra idrotts- och kulturföreningar, studieförbund med flera kan blomstra. För att säkerställa ett rikt föreningsliv även i framtiden, trots regeringens neddragningar på föreningsliv och folkbildning, behövs långsiktig finansiering såväl som tillgång till ändamålsenliga lokaler för föreningslivet. Ett rikt föreningsliv med trygg finansiering ger fler Järfällabor, inte minst våra barn och unga, tillgång till en meningsfull fritid, övning i ledarskap och föreningsdemokrati och stärkt fysisk och psykisk hälsa.

Starka studieförbund är en viktig del i en kulturell infrastruktur. Där erbjuds ungdomar att själva skapa musik och övrig kultur, och fungerar på så sätt som en möjlig väg till konstnärliga yrken. Dessutom gör studieförbunden stora insatser för integration och språkstudier, och skapar en meningsfull verksamhet för många med funktionsnedsättningar.

Därför vill Vänsterpartiet fokusera på följande inriktningar:

- Järfälla ska erbjuda en meningsfull fritid och ett aktivt liv för alla invånare oavsett plånbok och funktionsvariation.

Följande uppdrag riktas till nämnderna:

- Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ges uppdrag att utreda former för ekonomiskt bidrag för studieförbund som ska kunna sökas av studieförbund aktiva inom Järfälla kommun och avse lokal verksamhet i Järfälla.
- Kultur-, demokrati och fritidsnämnden ges i uppdrag att göra justeringar i regelverket för föreningsstöd och återigen öppna upp för öppen verksamhet för åldersgruppen 0-6 år och deras föräldrar.
- Kultur-, demokrati och fritidsnämnden ges i uppdrag att stärka det läsfrämjande arbetet genom att börja arbeta med Bokstart.
- Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ges i uppdrag, att genomföra en förstudie för en tempererad utomhusbadanläggning med undervisningsbassäng
- Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att se över lokalstödet till föreningar så att processen från ansökan till beslut blir enklare, mer enhetlig och transparent.
- Tekniska nämnden ges i uppdrag att renovera plaskdammarna så att de åter kan fyllas under sommaren 2025.
- Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden uppdras att införa avgiftsfri sommarsimskola vid ett av kommunens friluftsbad i samarbete med föreningslivet.
- Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden ges i uppdrag att se över möjligheten att utöka antalet elever i vissa grupper inom kulturskolan. Åtgärden i kombination med anslagshöjning ska leda till halverade deltagaravgifter och att fler barn och unga kan ta del av verksamheten.

3.3 Kvalitativ och tillgänglig välfärd

Välfärden är kärnan i kommunens uppdrag, och den ska vara kvalitativ och tillgänglig. Förutsättningarna för en kvalitativ och tillgänglig välfärd har de senaste åren försämrats av den marknadsorientering som präglat kommunens verksamheter på grund av nyliberal politik.

Varje skattekrona ska gå dit det är tänkt, och därför är bekämpandet av välfärdsbrottslighet ett prioriterat område. Det handlar både om att göra noggranna uppföljningar och kontroller av utförare och leverantörer och om att behålla och ta tillbaka den demokratiska kontrollen över verksamheter genom att öka andelen verksamhet i egen regi.

Välfärden ska fungera för alla Järfällabor, vilket innebär att vi behöver ha med ett funktionsrättsperspektiv i all kommunal verksamhet.

Därför vill Vänsterpartiet fokusera på följande inriktningar:

- Järfälla ska ge alla barn och unga en bra start i livet genom goda uppväxtvillkor och utbildning som bildar fria individer redo för arbetsliv och högre studier
- Det ska inte förekomma fusk, slöseri eller oegentligheter i våra välfärdssystem
- Järfälla kommun som arbetsgivare ska vara ett givet val för nya och befintliga medarbetare
- Järfälla ska vara en tillgänglig och seniorvänlig kommun som ger livskvalitet och gemenskap

Följande uppdrag riktas till nämnderna:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en översyn av verksamhetslokaler ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inom ramen för översynen av näringslivsstrategin särskilt titta på hur sociala företag och arbetsintegrerande sociala företag kan främjas i syfte att förbättra anställningsmöjligheter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ersätta dagens system för lokalpeng till fristående huvudmän med faktisk lokalkostnadsersättning och ta fram en modell för nybyggnadspeng för friskolor och fristående förskolor.
- Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda ett system med husvikarier vid de kommunala grundskolorna för att motverka bristande kontinuitet i undervisningen, men också för att freda ordinarie lärares planeringstid och minimera behovet av att lärare vikarierar för varandra.
- Utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa klara och tydliga riktlinjer för skolplaceringar gällande acceptabelt geografiskt avstånd mellan hem och skola för högstadielärover.
- Utbildningsnämnden ges i uppdrag att införa avgiftsfri skolfrukost i den kommunala grundskolan.
- Socialnämnden ges i uppdrag att utreda införandet av en servicegrupp som ägnar sig helt åt servicedelen av hemtjänstens verksamhet med syftet att annan personal än undersköterskor ska ta hand om de uppgifter som inte kräver omvårdnadsutbildning.
- Socialnämnden ges i uppdrag att kvalitetssäkra jour- och familjehem och HVB-hem. Barn och ungdomar som placeras i samhällsvård måste känna sig trygga på

sina boenden. Omplaceringar av barn och ungdomar i jour-, familje- och HVB-hem måste minska.

- Socialnämnden ges i uppdrag att öka antalet jour- och familjehem i egen regi, och ge extra resurser till handledning och uppföljning av dessa.
- Socialnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten att driva ett HVB-hem i egen regi, samt se över om det finns möjlighet till samarbete med andra kommuner.
- Socialnämnden ges i uppdrag att se över fördelningen mellan kommunal och privat drift av LSS-boenden i syfte att komma till rätta med obalansen mellan driftsformer antingen genom att planera för kommunal drift av tillkommande boenden eller ta tillbaka något befintligt boende i egen regi.
- Socialnämnden ges i uppdrag att säkerställa att alla som deltagit inom daglig verksamhet respektive daglig sysselsättning i Järfälla kommun ska erbjudas en minnesgåva efter 25 år, på liknande villkor som kommunens anställda.
- Socialnämnden ges i uppdrag att utreda hur arbetstidsförkortning inom äldreomsorgen och LSS-området skulle kunna genomföras under mandatperioden.
- Förskolenämnden ges i uppdrag att avveckla avgiften för pedagogiska måltider för personal inom förskolan.

3.4 Miljö- och klimaträttvisa

Miljön är vår tids ödesfråga. Järfälla kommun måste göra mer för att skydda och förbättra miljön och göra vår del för att bromsa klimatförändringarna. Det handlar om vår egen framtid lokalt, men också om internationell solidaritet och att ta vår del av ansvaret för den omställning som behöver göras. Vi tror på en rättvis fördelning av våra gemensamma resurser där vi lever inom de planetära gränserna. Det betyder att vi har ett ansvar att minska såväl våra geografiska utsläpp som konsumtionsutsläpp. Vi alla behöver hjälpas åt och fler Järfällabor behöver bjudas in och aktiveras i omställningsarbetet.

Därför vill Vänsterpartiet fokusera på följande inriktningar:

- Järfälla ska präglas av en hög miljömedvetenhet och en god livsmiljö för alla.
- Järfälla ska ta sin del av ansvaret för att uppnå målen i Parisavtalet.
- Järfälla ska vara en kommun där den biologiska mångfalden ökar.

Följande uppdrag riktas till nämnderna:

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att med eventuella anpassningar genomföra Järfällaförslaget om att involvera Järfällaborna i klimatarbetet genom medborgarmöten i olika kommundelar.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda lämpliga platser för en eller flera returpunkter i kommunen för att skapa fler möjligheter till återbruk och cirkulär ekonomi.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att identifiera och prioritera lämpliga platser för samt inleda arbete med att återställa tidigare våtmarker.
- Samtliga nämnder ges i uppdrag att årligen redovisa hur de arbetar med implementeringen av koldioxidbudgeten och minskar klimatpåverkan i enlighet med kommunens miljöplan.

4. Investeringar

Det är svåra ekonomiska tider, vilket gör prioriteringar nödvändiga samtidigt som vi inte bör vara passiva och stryka eller skjuta upp viktiga och tidskänsliga investeringar. Det är också viktigt att nödvändiga reinvesteringar görs för att bibehålla funktion och standard i våra lokaler och anläggningar. Idag har vi många verksamhetslokaler som fått förfalla under många år vilket innebär både hälsorisker och kapitalförstöring. Vi har också anläggningar, såsom våra plaskdammar i Hammarparken och Tallbohov, som nått slutet på sin tekniska livslängd och behöver renoveras för att kunna tas i drift igen. Vår inställning är att sådana investeringar måste tas, det är en fråga om Järfällabornas livskvalitet.

Styret har valt att slopa tillgängliggörandet av Järfällas badplatser, och senarelägger viktiga investeringar inom kultur och fritid såsom skate- och kickbik्यानläggning och anläggning för inomhusfotboll. Styret väljer också att lägga stora besparingar på investeringen i Berghemsskolan som ska byggas upp på nytt efter rivningsarbeten. Besparingarna kommer troligtvis att innebära färre och mindre gemensamma utrymmen, färre specialrum och sämre och antagligen mindre miljövänliga byggnadsmaterial. Det finns även en risk att detta påverkar rum och ytor för personer med funktionsnedsättningar eller som behöver stöd på andra sätt. Det här är besparingar som Vänsterpartiet avvisar.

Järfällagymnasterna har 1400 medlemmar, med 2000 i kö, som samsas om en liten gymnastikhall. Den absoluta majoriteten av dessa är flickor och tjejer. Det finns redan två ishallar i kommunen, därför är det möjligt att skjuta upp investeringen i en tredje ishall med ett par år. Vi ser det som en nödvändig och feministisk prioritering att, givet förutsättningarna, tidigarelägga projektering av gymnastikhall, och skjuta fram projektering av ny ishall till 2027.

Järfälla kommun stoltserar ofta med närheten till Mälaren med flera vackra badplatser. Våra badplatser är en plats som alla medborgare ska kunna nyttja på sommaren för att svalka sig. Därför är det mycket olyckligt att vissa av kommunens medborgare inte har tillgång till dem, till exempel för att de använder rullstol eller har andra fysiska funktionsnedsättningar som vi ännu inte har anpassat miljöerna för. Det har tidigare funnits planer på att tillgängliggöra kommunens badplatser. I årets budget har styret förpassat dessa planer till papperskorgen. Det är inte en politik på Järfällabornas sida. Vänsterpartiet står fast vid att alla ska kunna använda våra friluftsbad och investerar 10 miljoner kronor för att tillgängliggöra badplatserna.

Förändring i investeringsbudget i jämförelse med styrets budget:

- Tidigareläggande av gymnastikhall.
- Senareläggning av ny ishall med 2 år.
- För tillgängliggörande av Järfällas badplatser avsätts 10 mnkr 2025.
- Vi avvisar besparingar på 72 mnkr för Berghemsskolan.

5. Resultaträkning

mnkr	Styrets Budget	Vänsterns Budget
	2025	2025
Verksamhetens intäkter	2969,5	2779,5
Verksamhetens kostnader	-7842,8	-7734,2
Avskrivningar	-522,0	-522
Verksamhetens nettokostnad	-5395,4	-5476,7
Skatteintäkter	4800,9	4863,3
Utjämning och generellt statsbidrag	1168,3	1168,3
Verksamhetens resultat	573,8	554,9
Finansiella intäkter	34,6	29,6
Finansiella kostnader	-262,2	-259,5
Resultat efter finansiella poster	346,2	325
Extraordinära poster		
Årets resultat	346,2	325
Varav exploateringsresultat	267,2	267,2
Verksamhetsrelaterat resultat	79,0	57,8
Resultat i % av skatter	1,3	1,0

6. Nämndernas ansvarsområden och driftbudgetar

6.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ med ansvar för ledning, samordning och uppföljning av nämnderna och de kommunala bolagen. Detta innebär att leda arbetet och samordna utformningen av övergripande mål, ekonomi, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över att de fastställda målen och planerna efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt. En central uppgift är därför att säkerställa god uppföljning till kommunfullmäktige från samtliga nämnder och bolag om hur verksamheten och ekonomin utvecklas under budgetåret. Huvuddelen av kommunstyrelsens verksamhet ligger på kommunstyrelseförvaltningen medan samhällsplanering och exploatering sedan september 2024 ligger på samhällsbyggnadsförvaltningen.

I kommunstyrelsens ansvar ligger även att leda och samordna bland annat följande:

- Den översiktliga samhällsplaneringen
- Miljö- och energiplanering, agenda 2030
- Kommunikation, service till kommuninvånare och företag, näringslivsfrågor
- Ekonomi, upphandling och lokalförsörjning
- Personalfrågor
- IT, digitalisering och innovation

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	322,1	346,3	346,8
Övriga intäkter	121,5	152,3	152,3
Summa intäkter	443,5	498,6	496,4
Kostnader	443,5	498,6	496,4
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Kommunstyrelsens kommunbidrag 2025 föreslås bli 346,8 mnkr, en ökning med 0,5 mnkr jämfört med styrets budget.

- Vi avvisar styrets besparing på hållbarhetsåtgärder och behåller de 15 mnkr som funnits avsatta för ändamålet samt tillför ytterligare 2.
- En besparing uppgående till 8 mnkr görs på kostnader för ordningsvakter och övervakningskameror.
- En besparing uppgående till 2 mnkr görs på kostnader för konsultinsatser
- Minskad ram för politiska arvoden till följd av att kommunalrådsarvoden beräknas utifrån riksdagsarvoden istället för statsrådsarvoden -1,9 mnkr (total minskning 3,3 mnkr)
- Vi avvisar styrets satsning på ytterligare ordningsvakter och övervakningskameror om 4,5 mnkr

6.2 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har sedan oktober 2024 ansvar för kommunens uppgifter inom de delar av det offentliga skolväsendet som utgörs av fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Nämnden ansvarar även för öppen fritidsverksamhet, den kommunala vuxenutbildningen, KomTek samt studie- och yrkesvägledning med kommunens aktivitetsansvar. Utbildningsnämnden har övertagit del av ansvar från tidigare Barn- och ungdomsnämnden samt del av ansvar från tidigare Kompetensnämnden.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	1799,9	1893,1	1910,6
Övriga intäkter	395,6	408,3	407
Summa intäkter	2195,5	2301,4	2325,3
Kostnader	2195,5	2301,4	2325,3
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Nämndens kommunbidrag 2025 föreslås bli 1910,6, en ökning med 17,5 mnkr jämfört med styrets budget.

- För införandet av avgiftsfri skolfrukost inom den kommunala grundskolan tillförs + 1,8 mnkr
- För en höjning av elevpengen inom fritidshem med 2,75% för full kostnadstäckning tilldelas 2,1 mnkr utöver övriga höjningar (totalt 55,9 mnkr). Vi avvisar därmed styrets nedskärning på fritidsverksamheten.
- För höjning av tilläggsbeloppet tillförs ytterligare 1 mnkr (total ökning 10 mnkr).
- För höjning av socioekonomisk peng tillförs 3 mnkr, (total ökning 7 mnkr).
- För att avvisa höjningen av avgiften för fritidsklubb från 1200 kronor årligen till 3000 kronor årligen samt höjningen av avgiften för deltidsplats på fritids tillförs 4,2 mnkr.
- Vi avvisar styrets ospecificerade nedskärningar på nämnden om 11,3 mnkr. Av underlaget kan misstänkas gå ut över verksamheter som Komtek, fritidshem, rörelse i skolan och skapande skola.
- Som en effekt av införandet av faktisk lokalkostnadsersättning minskas lokalkostnadsersättningen till fristående med 6 mnkr jämfört med styrets budget.

6.3 Förskolenämnden

Förskolenämnden har sedan oktober 2024 ansvar för kommunens uppgifter inom de delar av det offentliga skolväsendet som utgörs av förskola. Nämnden ansvarar också för annan pedagogisk verksamhet, såsom öppen förskola och pedagogisk omsorg. Förskolenämnden har övertagit del av ansvar från tidigare Barn- och ungdomsnämnden.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	659,5	672,2	683,9
Övriga intäkter	113,7	117,3	117
Summa intäkter	773,2	789,5	802,6
Kostnader	773,2	789,5	802,6
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Nämndens kommunbidrag 2025 föreslås bli 683,9 mnkr, en ökning med 11,7 mnkr jämfört med styrets budget.

- För införande av fria pedagogiska måltider tillförs + 2,4 mnkr
- För ytterligare 1% uppräknings av barnpengen tillförs 5,5 mnkr (totalt 20,9 mnkr)
- Vi avvisar styrets ospecificerade nedskärning på förskoleverksamhet om 5,4 mnkr som utifrån budgetunderlaget kan antas drabba språkcentrums verksamhet, liksom förskoleverksamheten generellt.
- Vi avvisar styrets införande av enhetstaxa inom förskolan vilken drabbar bl.a. föräldralediga och arbetslösa vårdnadshavare och tillför för ändamålet 2,4 mnkr.
- Som en effekt av införandet av faktisk lokalkostnadsersättning minskas lokalkostnadsersättningen till fristående med 4 mnkr jämfört med styrets budget.

6.4 Socialnämnden

Sedan oktober 2024 har Socialnämnden övertagit hela den tidigare Äldre- och omsorgsnämndens ansvar samt del av den tidigare Kompetensnämndens ansvar. Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom äldreomsorg och för stöd och service till funktionshindrade samt fullgör kommunens uppgifter i enlighet med lag om bostadsanpassningsbidrag. Dessutom ansvarar nämnden för föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer samt för kommunens pensionärsråd. Nämnden utövar också ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården för området. Nämnden är även kommunens arbetslöshetsnämnd, bland annat med ansvar för kommunens arbetsmarknadsinsatser.

Nämnden ansvarar sedan tidigare för kommunens uppgifter inom socialtjänsten, samt uppgifter enligt alkohollagen, tobakslagen, och lagen om receptfria läkemedel. Vidare har nämnden ansvar för Järfällas mottagande av flyktingar och ensamkommande barn, samt i förekommande fall de som beviljats uppehållstillstånd p.g.a. anknytning till dessa målgrupper.

Socialnämnden ansvarar för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) när kriser och katastrofer inträffar i kommunen.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	1805,0	1912,5	1955,5
Övriga intäkter	304,9	312,5	240,2
Summa intäkter	2109,9	2225	2195,7
Kostnader	2109,9	2225	2195,7
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Nämndens kommunbidrag 2025 föreslås bli 1955,5 mnkr, en ökning med 43 mnkr jämfört med styrets budget.

- Vi avvisar styrets nedskärning på ekonomiskt bistånd med 3,5 mnkr som riskerar att leda till hårdare bedömningar och minskad rättssäkerhet.
- För en större satsning på förebyggande arbete tillförs 1,5 mnkr. (Totalt 6,5 mnkr).
- För höjning av habiliteringsersättningen för personer inom daglig verksamhet från 10 kr/h till 13 kr/h tillförs 0,9 mnkr.
- Vi avvisar styrets höjning av hemtjänsttaxan samt avgifter för ledsagning och avlösarservice. Detta innebär även att vi räknar bort de volymförändringar styret har antagit som effekt av att avgifterna höjs så mycket att färre har råd att efterfråga stöd. Sammantaget innebär det att tillför 20,4 mnkr för bibehållna nivåer på avgifter.
- Vi avvisar styrets ospecificerade nedskärningar på individ och familjeomsorg, arbetsmarknad och äldreomsorg om 16,6 mnkr. Därmed kan vi också säkerställa höjning av kundvalspenge. Utifrån budgetunderlaget kan antas gå ut över bland annat försörjningsstöd till barnfamiljer, arbetsmarknadsinsatser och boendestöd.

6.5 Familjerättsnämnden

Järfälla och Upplands-Bro kommuner har kommit överens om att från och med 1 januari 2008 inrätta en gemensam nämnd, kallad Gemensam nämnd för familjerättsliga frågor i Järfälla och Upplands-Bro kommuner. Den gemensamma nämnden har ansvar för vad som åvilar kommunerna enligt gällande lagstiftning inom det familjerättsliga området. De

delar av familjerättslagstiftningen som den gemensamma nämnden ansvarar för omfattar:

- Rådgivning
- Samarbetssamtal
- Yttranden och avtal om vårdnad, boende och umgänge
- Utredningar om vårdnad, boende och umgänge
- Faderskap/föräldraskap
- Adoptioner
- Kontaktperson vid umgänge (umgängesstöd)
- Informationssamtal

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	5,9	6,0	6,0
Övriga intäkter	2,3	2,4	2,3
Summa intäkter	8,2	8,3	8,3
Kostnader	8,2	8,3	8,3
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Inga förändringar

6.6 Tekniska nämnden

Tekniska nämndens ansvarar för uppgifter inom det kommunaltekniska området. Detta inbegriper att genomföra kommunens fysiska planering och att förvalta redan befintliga samhällsbyggnadsinvesteringar. Nämnden har därmed en nyckelroll i Järfälla kommuns pågående expansion liksom i den dagliga driften av kommunen. Trafikfrågor och trafikplaner, väg- och gatuhållning, gatubelysning, parkeringstillstånd, dagvatten, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering, park och naturvård, lantmäteriteknisk verksamhet samt namnsättningsfrågor är områden som hanteras av nämnden.

Ytterligare exempel på ansvarsområden är förvaltning av kommunens lokaler och bostäder, hyresavtal, kommunens drönanorganisation samt att främja energihushållning.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	335,6	436,0	436,5
Övriga intäkter	755,2	774,1	774,1
Summa intäkter	1090,8	1210,1	1210,6
Kostnader	1090,8	1210,1	1210,6
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Nämndens kommunbidrag 2025 föreslås bli 100,9 mnkr, en ökning med 0,5 mnkr jämfört med styrets budget.

- Vi avvisar styrets ospecificerade nedskärning på nämndens verksamhet med 4,5 mnkr som utifrån budgetunderlaget kan antas gå ut över bland annat underhåll och hållbarhetskrav i upphandlingar.
- Styrets så kallade "satsning" på städning och trivsel om 4 mnkr som helt finansieras av besparingar på andra av nämndens områden finns inte med i vår budget.

6.7 Miljö- och bygglovsnämnden

Miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet och byggnadsväsendet. Ansvaret innebär att vara lokal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, strål- och skyddslagen samt livsmedelslagen. Dessutom handhas byggväsendet genom handläggning av bygglovsärenden. Nämnden har också en rådgivande verksamhet gentemot allmänheten i bygg- och miljöfrågor.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	13,3	14,5	14,5
Övriga intäkter	28,7	29,4	29,6
Summa intäkter	42,0	43,9	44,1
Kostnader	42,0	43,9	44,1
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Inga förändringar

6.8 Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Nämnden ansvarar för verkställigheten av kommunens kulturpolitik. Vidare ansvarar nämnden för kommunens idrotts- och friluftsvksamhet, föreningsstöd samt verksamheten vid kommunens fritidsgårdar. Samordning av arbetet med att utveckla den kommunala demokratin, barnkonventionsarbetet, finskt förvaltningsområde och dialog med nationella minoriteter är också ansvarområden som tillfaller nämnden. Nämnden svarar för att dessa verksamheter samordnas med övriga nämnders verksamheter.

Driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Styrets budget 2025	Vänsterns budget 2025
Kommunbidrag	262,7	263,1	271,2
Övriga intäkter	19,9	20,4	15,8
Summa intäkter	282,6	283,4	287
Kostnader	282,6	283,4	287
Resultat	0,0	0,0	0,0

Förändring av budgetramar i jämförelse med styrets budget

Nämndens kommunbidrag 2025 föreslås bli 270,7 mnkr, en ökning med 8,1 mnkr jämfört med styrets budget.

- För en halvering av deltagaravgifterna inom kulturskolan tillförs nämnden 1,5 mnkr.
- För genomförande av en förstudie för ett tempererat utomhusbad med undervisningsbassäng tillförs 0,5 mnkr.
- För en satsning på föreningslivets trygghetsskapande aktiviteter tillförs nämnden 0,5 mnkr.
- För en satsning på att erbjuda avgiftsfri sommarsimskola i samverkan med föreningslivet tillförs nämnden 0,2 mnkr.
- Vi avvisar styrets ospecificerade nedskärning på nämndens verksamhet med 5,4 mnkr som utifrån budgetunderlaget kan antas gå ut över bland annat bibliotekens öppettider, stödet till föreningar och arbetet med ungas inflytande.

7. Ägardirektiv för Järfällahus AB (JHAB)

Sammanfattade prioriteringar 2024 – 2026

För rättvisa och trygghet

Järfällahus har en central roll för kommunens bostadsförsörjning. Det är en viktig aktör för goda och trygga bostäder i vår kommun. I arbetet för att komma framåt kommer bolaget ha fyra övergripande prioriteringar.

- Bolaget ska arbeta för att öka tryggheten bland annat genom att bryta segregationen och öka integrationen med målet om inga utsatta områden i Järfälla senast 2027.
- Bolaget ska renovera delar av beståndet. Vid renoveringarna ska bolaget ha ett tydligt hållbarhets- och trygghetsfokus.
- Bolaget ska vara en aktiv aktör på Järfällas bostadsmarknad, bygga nya bostäder och dess andel hyresrätter på den lokala bostadsmarknaden inte ska minska.
- Bolaget ska aktivt arbeta för grön omställning i syfte att minska utsläpp och effektivisera resursanvändning.

1. Bolaget som organ för kommunal verksamhet

Bolaget är ett organ för kommunens verksamhet inom bostadsförsörjningens område och därför underordnat Järfälla kommun. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret för bolaget. Bolaget ska i samverkan med kommunen delta med sina kompetenser i arbetet med trygghet och hållbarhet.

Förutom genom lag och förordning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen genom

- 1) Bolagsordning;
- 2) Ägardirektiv;
- 3) Bolaget ska följa kommunfullmäktiges övergripande strategiska mål, ingångna avtal samt styrdokument och handlingsplaner där detta är tillämpligt.

Ändamålet med bolagets verksamhet

Ändamålet med verksamheten är att främja bostadsförsörjningen i Järfälla kommun. Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens

lokaliseringsprincip spela en aktiv roll i kommunens tillväxt och framväxten av nya bostäder i Järfälla kommun. Bolaget ska agera långsiktigt i samverkan med kommunen och bidra till en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling i Järfälla.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Järfälla kommun.

1.1 Uppdrag

Bolaget ska:

Stadsutveckling

- Ta ett aktivt samhällsansvar i samverkan med kommunen genom att vara en aktör i stadsdelsutvecklingsarbete och skapa trygghet och verka för social hållbarhet.
- Prioritera renovering utifrån plan.
- Vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden och aktivt medverka i utvecklingen av Järfälla kommun samt bidra till kommunens tillväxt.
- Genom produktion och förvärv samt aktiv fastighetsförvaltning tillgodose att hyresbostäder med god kvalitet finns att tillgå i hela kommunen och därmed medverka till att trygga bostadsförsörjningen. Målet är att bolaget, då förutsättningar finns, ska påbörja byggprocessen för att tillgodose efterfrågan på prisvärda och klimatsmarta bostäder.
- Bolaget ska medverka till att i kommundelar med ensidig sammansättning av bostäder genom förvärv eller nyproduktion medverka till att skapa mer blandad bebyggelse och upplåtelseformer.

Bolaget och ekonomi

- Ha en ekonomisk ställning som möjliggör utveckling och investeringar
- Renovera i befintligt bestånd i en nivå som säkerställer fastigheternas marknadsvärde och hyresgästernas rätt till ändamålsenliga bostäder.

Trygghet

- Personer utsatta för våld i nära relationer ska kunna få förtur i bolagets bostadskö och bolaget ska verka för att inrätta ett gemensamt förturssystem (norrortskommuner) i allmännyttan för att möjliggöra byten mellan kommunerna.
- I samverkan med kommunen och andra berörda aktörer genomföra en omfattande genomgång av trygghetsåtgärder i beståndet för att säkerställa tryggheten i boendet och i närmiljön.

- Bolaget ska bidra med resurser utifrån sin kompetens och sina ansvarsområden, för att nå det övergripande och gemensamma målet att öka tryggheten i kommunen.
- Aktivt arbeta för att motverka välfärdsbrott, trångboddhet och olovlig andrahandsuthyrning.

Social hållbarhet

- Aktivt arbeta med att erbjuda goda inom- och utomhusmiljöer i sitt fastighetsbestånd för att bidra till förbättrad folkhälsa.
- Hålla sig väl informerade om kommunens situation avseende bostadsbehov och sociala utmaningar.
- Vara ett föredöme som samhällsägt företag när det gäller socialt ansvarstagande. Gällande de sociala kontrakten är det viktigt med en geografisk spridning i kommunen.
- Arbeta aktivt för integration och aktivt motverka segregation. Bolaget ska öka sitt bestånd i kommundelar där ensidiga boendeformer råder. Detta ska möjliggöras vid markanvisningar i dialog och nära samverkan med kommunen.
- Ta aktiv del i kommunens insatser för att förebygga och avhjälpa behov av försörjningsstöd. Detta gäller såväl arbetsmarknadsåtgärder som praktikplatser och sommarjobb. Bolaget ska erbjuda arbetsuppgifter som stärker bolagets uppdrag.
- Ta ytterligare steg mot målsättningen att unga upp till 26 år ska garanteras bostad.
- Ta bort diskriminerande förbudet för personer med försörjningsstöd att ej tillåtas hyra bostad.
- Se över att ta bort inkomstkravet vid förhyrning av bostad.

Miljö och klimat

- Bedriva sitt hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de globala målen för hållbar utveckling (Agenda 2030).
- Bygga och renovera i enlighet med kommunens fastställda miljö- och klimatmål och verkställa resurseffektivisering och miljöanpassning av fastigheter.
- Öka andelen av förnyelsebar eller återvunnen energi vilket innebär att den byggda miljöns påverkan på luft, mark och vatten ska vara så liten som möjligt, såväl vid byggandet som vid förvaltningen.

- I samverkan med kommunen aktivt verka för stärkt miljöarbete och för grön omställning i syfte att uppnå minskade CO2-utsläpp och att kommunens koldioxidbudget implementeras.

Samverkan

- Bolaget har ansvar för att utveckla de egna bostadsområdena och därmed en bärande roll i kommunens arbete för att öka trygghet och hållbarhet. Det ställer krav på en ömsesidig samverkan.
- Bolaget ska aktivt arbeta med att omklassificera våra utsatta områden till trygga boendemiljöer senast 2027, och inga nya ska tillkomma. Arbetet är gemensamt för hela Järfälla kommun där alla förvaltningar och bolag samverkar utifrån sina respektive ansvar, kompetenser och förutsättningar.

2. Grundläggande principer för verksamheten

Ansvar för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen och kontrollen över verksamheten så att bolagets ändamål och mål tillgodoses. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Bolaget ska drivas enligt högt ställda affärsmässiga grunder med iakttagande av de särskilda regler som gäller för allmännyttiga bostadsföretag enligt lagen (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Järfälla kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Avsteg från affärsmässiga grunder kan göras om en aktivitet eller insats bedöms ha stora positiva sociala effekter och konsekvenser för bolaget och/eller för Järfälla kommun.

Bolaget ska i tillämpliga delar och i samverkan följa de dokument som är beslutade av kommunfullmäktige.

3. Kommunens direktivrätt

Kommunfullmäktige beslutar om ägardirektiv för bolaget. Detsamma gäller ändringar i bolagsordningen.

4. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska i enlighet med kommunallagen utöva fortlöpande uppsikt över den kommunala verksamhet som bedrivs i hel- och delägda bolag. Kommunstyrelsen har därför rätt till den information från bolagen som kommunstyrelsen anser erforderlig för att kunna fullgöra sitt åliggande.

För fullgörandet av uppsiktsplikten sker en kontinuerlig avstämning med kommundirektören och ägaren, specifikt inför frågor som är av principiell betydelse eller av större vikt.

5. Ekonomiska mål

Järfälla kommun som ägare kräver av bolaget att det ska ha en god soliditet samt en marknadsmässig avkastning. Bolagets styrelse ansvarar för bolagets långsiktiga ekonomiska mål.

- Soliditeten ska inte understiga 20 % men den kan för renoveringsprogrammets genomförande under en period understiga 20%.
- Bolaget ska lämna en marknadsmässig avkastning som beslutas av kommunfullmäktige.

Bolaget kan, i enlighet med gällande lagstiftning, årligen lämna en utdelning på aktiekapitalet som med en procentenhet överstiger den genomsnittliga statslåneräntan under närmast föregående räkenskapsår. Utdelningen får inte överstiga hälften av det resultat som uppnåtts.

I den mån kommunen lämnar lån till eller tecknar borgen för bolaget, ska bolaget betala en avgift för att kompensera för de bättre villkor som åtaganden kan innebära. Sådan avgift är inte att anse som värdeöverföring.

6. Kapitalförvaltning och koncernkonto

Den närmare regleringen av finansiering och kapitalförvaltningen ska ske genom en av bolagets styrelse beslutad finanspolicy, vilken i sin tur är anpassad till Järfälla kommuns finanspolicy.

Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkontosystem. Bolaget erhåller eller betalar ränta för sin del av saldot på kontot. Räntan sätts på marknadsmässiga villkor efter särskild överenskommelse med Järfälla kommun.

7. Underställningsplikt

Bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges godkännande av frågor som är av principiell betydelse eller av större vikt. Det kan handla om exempelvis nyproduktion, nyförvärv eller försäljning av fastigheter.

Ärenden av denna beskaffenhet ska i god tid underställas kommunfullmäktige för ställningstagande och varje ärende ska prövas och värderas av bolagets styrelse innan ärendet går vidare till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om bolaget bedömer att tveksamhet finns, huruvida frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas.

8. Rapportering till ägaren

Budgeten och verksamhetsplanen, inklusive långsiktig plan för kommande 10 år, ska delges Järfälla kommun senast under december månad. Planen ska visa hur fastighetsbeståndet ska utvecklas hållbart de kommande 10 åren utifrån ägardirektivets intentioner.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt följa bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska till kommunstyrelsen regelbundet redovisa bolagets ställning och resultat. Vid avvikelser ska det rapporteras vilka åtgärder som har vidtagits, eller som man planerar att vidta.

Bolagets rapportering samordnas tidsmässigt med vad som gäller för kommunens verksamhet.

Bolaget ska årligen tillhandahålla Järfälla kommun det underlag som behövs för upprättande av kommunens årsredovisning enligt kommunallagen.

Det åligger bolaget att till kommunen snarast översända

- a) protokoll från bolagsstämma
- b) protokoll från styrelsesammanträde
- c) bolaget delårsrapporter och årsredovisningar
- d) revisionsberättelse
- e) granskningsrapport

Innehåller protokoll som ska översändas till kommunen uppgift av sådant slag, att bolaget inte är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften återfinns,

får bolaget utesluta uppgiften. Av översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

Bolagets styrelse ska årligen redovisa hur bolaget har följt de fastställda direktiven, samt hur bolaget har arbetat för de kommunala ändamålen och följande av därtill relevanta styrande dokument.

Bolaget ska årligen och därutöver på begäran av kommunfullmäktiges presidium medverka vid av fullmäktige arrangerade frågestunder.

Handlingar inför kommande styrelsemöte skickas också till kommundirektören och redovisnings-/finanschef.

9. Samordnad revision

Järfälla kommuns revisorer ska ansvara för upphandling av revisor till bolaget. Denna upphandling utgör underlag för årsstämman beslut om utseende av revisor. Revisorn bedömer och beräknar, i samråd med bolagets ledning, omfattningen av granskningen och omsätter denna i en revisionsbudget.

För samordning av bolagets och kommunens revision ska minst en lekmannarevisor i bolaget också vara förtroendevald revisor i kommunen. Sådan lekmannarevisor i bolaget ska genom beslut på bolagsstämman lösas från sin tystnadsplikt rörande bolagets förhållanden gentemot övriga förtroendevalda revisorer i kommunen.

10. Lekmannarevisionens uppgifter

Bolagets lekmannarevisorer ska, utöver vad aktiebolagslagen föreskriver, pröva hur verksamheten bedrivits och utfallit mot bakgrund av det kommunala syftet med verksamheten och de kommunala verksamhetsmål som uppställts. I detta sammanhang ska följsamheten gentemot fastställd bolagsordning och antagna ägardirektiv prövas.

Lekmannarevisorn ska vid ordinarie bolagsstämman lämna en granskningsrapport.